

УДК 37.015:504

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЗЕМЛЕРОБСЬКОЇ ГАЛУЗІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ**В.М. Курепін, ст. викладач***Миколаївський національний аграрний університет*

В умовах глобалізації сучасного ринку все більша кількість різноманітних підприємств аграрної сфери країни зосереджує свою увагу на системі соціально орієнтованого бізнесу. Враховуючи інтереси суспільства, агропідприємства намагаються враховувати інтереси суспільства, покладаючи на себе максимальну відповідальність за свою діяльність. Провідне місце серед складників соціально відповідального бізнесу займають екологічні проблеми, які локалізуються у площині узгодження інтересів бізнес-структур, суспільства та природного середовища.

Досягнення здобутків соціально відповідального виробника продуктів сільського господарства вимагає значних змін в економічній та соціальній сферах через зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. На сьогодні лише впровадження концепції корпоративної соціальної відповідальності згідно стандарту ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності» сприяє використанню окремих аспектів екологічної відповідальності в діяльності підприємств, які реалізують локальні, регіональні та глобальні екологічні проекти.

Використання принципів корпоративної соціальної відповідальності допомагає їм поєднати у собі обмеження, встановлені екологічним законодавством, та моральні зобов'язання представників агробізнесу. Екологічна відповідальність перестає бути чимось примусовим, а отримує статус внутрішніх правил ведення бізнесу. Проте, дотримання агропідприємствами принципів екологічної відповідальності обумовлюється не лише етичними, а й економічними міркуваннями.

Екологічна відповідальність це не лише дотримання екологічного законодавства, а й відповідальність сільгоспідприємств перед сучасними та наступними поколіннями за збереження довкілля, що виявляється у раціональному природокористуванні, ощадливому виробництві й споживанні та інших діях, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації. Суть екологічної відповідальності полягає у збереженні стійкого балансу екологічних інтересів на основі попередження не відновлювальних загроз у природному середовищі у процесі господарської діяльності.

Порушуючи екологічне законодавство заради економічних прибутків деякі українські виробники сільгосппродукції несуть юридичну

відповідальність. Разом з тим із року в рік зростає кількість підприємств, керівництво яких усвідомлює гостроту глобальної екологічної кризи та намагається зробити свій внесок у збереження довкілля. Екологічна складова соціальної відповідальності є однією з ключових вимог виходу українських виробників сільськогосподарської продукції на світовий ринок, на якому екологічність є вагомим конкурентним перевагою.

Кожне підприємство має індивідуальний механізм природозберігаючої діяльності, але ж більшість заходів з мінімізації негативного впливу своєї діяльності на навколишнє природне середовище є однаковими. Основні елементи екологічної корпоративної відповідальності:

1. Запровадження відкритої екологічної політики (екологічні принципи та стандарти) – підприємство інформує про можливу екологічну шкоду від своєї діяльності працівників, партнерів, членів місцевої громади та інших зацікавлених сторін.

2. Запровадження добровільної процедури екологічного аудиту - дозволяє оцінити реальні масштаби екологічної шкоди від діяльності агрокомпанії. Він допомагає визначити пріоритетні напрями екологічної політики сільгоспвиробника як у довго-, так і в короткостроковій перспективі, та визначитися з системою заходів, що є максимально корисними для навколишнього середовища (атмосферні викиди, забруднення водойм, відходи процесу переробки тощо).

3. Участь працівників у екологічних ініціативах – впровадження екологічної етики (екологічне виховання дітей, сортування сміття, придбання продуктів, виготовлених з найменшою шкодою для природи тощо); реалізація низки екологічних освітніх проектів, у межах яких відбувається інформування працівників про те, який вплив на навколишнє середовище чинить їх діяльність, як вони можуть сприяти поліпшенню екологічної ситуації.

4. Впровадження інноваційних екологічних технологій (виготовлення екологічно чистої продукції, переробка відходів, використання технологій замкнутих циклів) - аналіз екологічних проблем та вияв найгостріших з них; визначення екозберігальних цілей та планування основних заходів для їх досягнення.

5. Запровадження екологічної сертифікації - відповідатиме вимогам світової спільноти, потребам споживача в отриманні нешкідливої продукції для власного здоров'я; сприятиме охороні навколишнього природного середовища.

Отже, індивідуальна та корпоративна екологічна відповідальність сприяє вирішенню екологічних проблем та запобігає можливим конфліктам у взаємовідносинах виробництво – природне середовище. Екологічна відповідальність, це не поодинокі випадки, а життєва філософія.